

کد درس: ۱۴۴

عنوان درس به فارسی: مدیریت نشریات ادواری

عنوان درس به انگلیسی: SERIALS MANAGEMENT IN LIBRARIES

| تعداد واحد: ۲<br>تعداد ساعات: ۴۸  | نوع واحد: | جبرانی: | نظری | دروس پیشیاز: |          |
|---|-----------|---------|------|--------------|----------|
|   |           |         | عملی |              |          |
|   |           |         | نظری |              | پایه:    |
|   |           |         | عملی |              | الزامی:  |
|   |           |         | نظری |              |          |
|   |           |         | عملی |              | اختیاری: |
|   |           |         | نظری |              |          |
|   |           |         | عملی |              |          |
| آموزش تکمیلی عملی دارد <input checked="" type="checkbox"/> ندارد <input type="checkbox"/><br>سفر علمی <input type="checkbox"/> کارگاه <input type="checkbox"/> سمینار <input type="checkbox"/> آزمایشگاه <input type="checkbox"/> |           |         |      |              |          |



**هدف:**

کسب دانش و مهارت در ارتباط با مسائل مرتبط با فرایند مدیریت نشریات ادواری چاپی و الکترونیکی در کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعات

**هدفهای رفتاری:**

پس از گذراندن این درس دانشجو باید بتواند:

- برای راه اندازی و مدیریت اجرایی بخش ادواریها در یک کتابخانه یا مرکز پژوهشی، برنامه ریزی نماید،
- مناسبترین شیوه‌ها برای خرید و دسترسی به مجلات و پایگاههای مجلات را به شکل مستقل و یا از طریق کنسوم انتخاب و اجرا نماید،
- مناسب ترین راهکارها را برای توسعه خدمات مبتنی بر مجموعه ادواریهای موجود و یا دسترس پذیر را شناسایی و پیاده سازی نماید.

**سرفصل‌های اصلی درس:**

- کلیات: تاریخچه نشریه‌های ادواری در جهان و ایران؛ تحلیل عوامل موثر بر شکل‌گیری و رشد نشریه‌های ادواری (رئسانس، صنعت چاپ، توسعه خدمات پستی، گسترش دانشگاهها، انقلاب صنعتی...)
- ارزشمندی و اهمیت نشریه‌های ادواری در آموزش، پژوهش، و توسعه؛
- مفاهیم پایه درباره نشریه‌های ادواری؛ دسته بندی انواع نشریه‌های ادواری برپایه مولفه‌های گوناگون؛ اجزاء و بخشهای نشریه‌های ادواری؛ رتبه بندی مجلات علمی؛
- بیانیه خط مشی مجموعه سازی ادواری‌ها: تحلیل چند بیانیه در کتابخانه‌های مهم جهان و ایران
- نشریه‌های ادواری الکترونیکی: شکل‌گیری و توسعه، دسته بندی انواع ادواریهای الکترونیکی؛ دسترسی در برابر مالکیت، جنبش دسترسی آزاد به مجلات

- کارگزاران نشریه های ادواری الکترونیکی؛ دسترسی به پایگاههای مجلات از طریق کارگزاران؛
- شکل گیری کنسرسیوم تامین منابع اطلاعاتی: خرید مجوز دسترسی و استفاده از پایگاهها (Licensing)، مدل‌های قیمت‌گذاری
- استانداردها و نظامهای توصیف، شناسایی و سازماندهی ادواریها: استاندارد بین‌المللی توصیف کتابشناختی (پایندهها)؛ نظام بین‌المللی داده‌های پایندهها؛ شبکه ISSN: شماره استاندارد بین‌المللی پایندهها؛ نظام پیوسته شناسایی و ثبت اطلاعات پایندهها (OSIRIS)؛ طرح ISO 10324؛ SICI؛ CONSER
- برنامه ریزی و توسعه خدمات بخش ادواریها: خدمات تکثیر و تحویل مقاله؛ خدمات آگاهی رسانی جاری (چرخش ادواریها، تهیه فهرست مندرجات، اشاعه‌گزینشی اطلاعات، خدمات چکیده‌نویسی و نمایه‌سازی، خدمات ترجمه، استفاده از ادواریها در سالن کتابخانه،
- نگهداری و حفاظت از مجموعه نشریه های ادواری: صحافی؛ قفسه آرایی؛ حفاظت در برابر عوامل مخرب (محیطی، زیستی)، اسیدزدایی؛ تهیه میکروفرم و یا نسخه الکترونیکی (اسکن)
- نشر مجله های علمی: سامانه های الکترونیکی و وبی مجلات علمی؛ فرایند دریافت، داوری و نشر مجلات در سامانه های وبی؛ داوری و مسائل آن، نمایه سازی مجلات در نمایه های ملی و جهانی



#### روش ارزیابی:

| ارزشیابی مستمر | میان ترم | آزمون های نهایی    | پروژه |
|----------------|----------|--------------------|-------|
| √              | √        | آزمون های نوشتاری√ |       |
|                |          | عملکردی            |       |

#### منابع:

1. سپهریان، مصطفی. (۱۳۸۱). نقش کنسرسیوم‌های بین‌دانشگاهی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در اشتراک نشریات ناشران Elsevier و ProQuest از طریق شبکه اطلاع‌رسانی رزنت و مقایسه با اشتراک این نشریات بصورت چاپی در سال ۲۰۰۱. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه تهران، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.
2. علی‌بیگ، محمدرضا؛ دمرچی‌لو، منصوره. (۱۳۹۰). خرید ائتلافی منابع علمی. تهران: کتابدار.
3. فتاحی، رحمت‌الله؛ منصوریان، یزدان؛ ارسطوپور، شعله. (۱۳۸۵). مدیریت نشریه‌های ادواری: جنبه‌های نظری و کاربردی گزینش، فراهم‌آوری، سازماندهی و ارائه خدمات ادواریها. ویرایش ۲. تهران: دبیرش.
4. محسنی، حمید. (۱۳۸۵). مدیریت مجلات. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران.
5. میلارد، اسکات. (۱۳۸۷). مدیریت پایندهها برای کتابداران. ترجمه مهرا آشوری. تهران: سمت.
6. ولز، آن سی. (۱۳۸۹). فرایند داوری در مجلات: نقاط قوت و ضعف آن. ترجمه علی حسین قاسمی؛ سیروس آزادی. تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران.